

**МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
БАЙНГЫН ХОРООНЫ
ТОГТООЛ**

2024 оны 04 дүгээр
сарын 02-ны өдөр

Дугаар 05

Улаанбаатар
хот

**Журам, маягт, жагсаалт шинэчлэн
батлах тухай**

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.6, Авлигын эсрэг хуулийн 10.1, 10.7, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 23.1, 23.8 дахь хэсэгт заасныг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлын Хууль зүйн байнгын хорооноос ТОГТООХ нь:

1.“Хөрөнгө, орлогын мэдүүлэг болон хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг, ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ илэрхийлсэн мэдэгдлийг бүртгэх, хянах, хадгалах журам”-ыг Нэгдүгээр, “Мэдүүлэг гаргагчийн ... оны хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийн маягт”-ыг Хоёрдугаар, “Нийтийн албанд томилогдохоор нэр дэвшсэн этгээдийн хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлгийн маягт”-ыг Гуравдугаар, “Ашиг сонирхлын зөрчлийн мэдэгдэл, тайлбарын маягт”-ыг Дөрөвдүгээр, “Сонгуульд нэр дэвшигчийн хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийн маягт”-ыг Тавдугаар, “Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг цахим хэлбэрээр гаргасан тухай баталгааны маягт”-ыг Зургадугаар, “Нийтийн албанд томилогдохоор нэр дэвшсэн этгээдийн хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлгийг цахим хэлбэрээр гаргасан тухай баталгааны маягт”-ыг Долдугаар, “Сонгуульд нэр дэвшигчийн хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг цахим хэлбэрээр гаргасан тухай баталгааны маягт”-ыг Наймдугаар, “Мэдүүлгийг бүртгэх, хадгалах эрх бүхий албан тушаалтны баталгааны маягт”-ыг Есдүгээр, “Мэдүүлэг гаргах албан тушаалтны жагсаалт”-ыг Аравдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2.Журмыг үйл ажиллагаанд нэг мөр ойлгож хэрэглэх талаар мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө, удирдлагаар ханган ажиллах, журмын биелэлтийн талаарх мэдээллийг жил бүрийн 04 дүгээр сарын 15-ны дотор Монгол Улсын Их Хурлын Хууль зүйн байнгын хороонд гаргаж байхыг Авлигатай тэмцэх газар (Тэргүүн комиссар З.Дашдаваа)-т даалгасугай.

3. Энэхүү тогтоол батлагдсантай холбогдуулан Монгол Улсын Их Хурлын Хууль зүйн байнгын хорооны 2012 оны 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн “Албан тушаалтны хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө орлогын мэдүүлгийн маягт, түүнийг бүртгэх, хянах, хадгалах журам батлах тухай” 05 дугаар тогтоол, 2014 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн “Монгол Улсын Их хурлын Хууль зүйн байнгын хорооны 2012 оны 05 дугаар тогтоолын хавсралтад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах болон хавсралтыг шинэчлэн батлах тухай” 20 дугаар тогтоол, 2017 оны 01 дүгээр сарын 03-ны өдрийн “Албан тушаалтын хувийн ашиг сонирхлын болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийн маягт, түүнийг бүртгэх, хянах, хадгалах журам батлах тухай 2012 оны 05 дугаар тогтоолд нэмэлт оруулах тухай” 01 дүгээр тогтоолыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

4. Энэ тогтоолын аравдугаар хавсралтаар баталсан “Мэдүүлэг гаргах албан тушаалтны жагсаалт”-ыг 2024 оны 06 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

5. Энэ тогтоолыг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

ХУУЛЬ ЗҮЙН БАЙНГЫН
ХОРООНЫ ДАРГА

Д.ЦОГТБААТАР

Хөрөнгө, орлогын мэдүүлэг болон хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарыг бүртгэх, хянах, хадгалах журам

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмаар Авлигын эсрэг хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд заасны дагуу нийтийн албан тушаалтнаас өөрийн болон гэр бүлийн гишүүдийн хөрөнгө, орлого, зээл, хувийн ашиг сонирхлын байдлыг болон нийтийн албанд томилогдоход хувийн ашиг сонирхол үүсэх эсэхийг хянуулахаар гаргасан, сонгуульд нэр дэвшиж байгаа этгээдээс гаргасан хөрөнгө орлого, зээлийн талаарх мэдээллийг бүртгэх, хянан шалгах, хадгалахтай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулна.

1.2.Энэхүү журамд заасан нэр томъёог дараах утгаар ойлгоно:

1.2.1.“Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлэг” (цаашид “ХАСХОМ” гэх) гэж мэдүүлэг гаргагчаас хуульд заасны дагуу эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд хувийн ашиг сонирхол, өөрийн болон гэр бүлийн гишүүдийн хөрөнгө, орлого, зээлийн талаар гаргасан мэдээллийг;

1.2.2. “Хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлэг” (цаашид “ХАСУМ” гэх) гэж нийтийн албанд томилогдохоор нэр дэвшсэн этгээдээс томилох эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтнаар дамжуулан Авлигатай тэмцэх газарт мэдүүлж байгаа тухайн албан үүргийг хэрэгжүүлэхэд ашиг сонирхлын зөрчил үүсэх эсэхийг хянуулахаар гаргасан мэдээллийг;

1.2.3.“Сонгуульд нэр дэвшигчийн хөрөнгө, орлогын мэдүүлэг” (цаашид “Сонгуульд нэр дэвшигчийн ХОМ” гэх) гэж Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгууль, Монгол Улсын Их Хурлын сонгууль, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуульд нэр дэвшиж байгаа иргэнээс эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд өөрийн болон гэр бүлийн гишүүний хөрөнгө, орлого, зээлийн талаар гаргасан мэдээллийг;

1.2.4.“Баталгааны маягт” гэж энэ зүйлийн 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3-т заасан ХАСХОМ, ХАСУМ, Сонгуульд нэр дэвшигчийн ХОМ-ийг цахим хэлбэрээр гаргасан тухай баталгааг;

1.2.5.“Мэдэгдэл” гэж нийтийн албан тушаалтнаас албан үүргээ гүйцэтгэхэд ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн, үүсэж болзошгүй нөхцөлд албан үүргээ гүйцэтгэхээс татгалзаж, энэ тухай эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан мэдээллийг;

1.2.6.“Тайлбар” гэж нийтийн албан тушаалтнаас албан үүргээ гүйцэтгэхэд ашиг сонирхлын зөрчилтэй гэж ойлгогдохуйц нөхцөл байдалд энэ тухай батлагдсан маягтын дагуу эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан мэдээллийг;

1.2.7.“Мэдүүлэг” гэдэгт энэ зүйлийн 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3-т заасан ХАСХОМ, ХАСУМ, Сонгуульд нэр дэвшигчийн ХОМ-ийг;

1.2.8.“Мэдүүлгийг бүртгэх, хадгалах эрх бүхий албан тушаалтан” (цаашид “ЭБАТ” гэх) гэж тухайн байгууллагын захиргаа, хуулийн асуудал эрхэлсэн албан тушаалыг эрхлэхийн зэрэгцээ байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэрээр мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарыг хүлээн авч, бүртгэх, хадгалах болон хуульд заасан бусад чиг үүргийг хавсран гүйцэтгэхээр томилогдсон албан хаагч, ажилтныг.

1.3.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарыг Авлигатай тэмцэх газраас хөтлөх Мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн цахим систем (<https://meduuleg.iaac.mn/>)-ээр гаргах бөгөөд мэдүүлгийг цахим хэлбэрээр гаргасан тухай баталгааны маягтыг хэвлэмэл байдлаар тухайн байгууллагын ЭБАТ-д хүлээлгэн өгнө.

1.4.Төрийн болон албаны нууцын тухай хууль тогтоомжоор зохион байгуулалтын бүтэц, орон тоо, хүний нөөцийн мэдээллийг нь төрийн нууцад хамааруулсан байгууллагын албан тушаалтан мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбараа хэвлэмэл байдлаар гаргаж болно.

1.5.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбар гаргасан хугацааг Мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн цахим системд баталгаажуулсан (хэвлэмэл байдлаар гаргасан бол ЭБАТ-д бүртгүүлсэн) он, сар, өдрөөр тооцно.

1.6.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарын талаар мэдээлэл өгөх журам, мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарыг хүлээн авч бүртгэх бүртгэлийн болон мэдээ, тайлангийн маягт, мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбар гаргах зааварчилгааг Авлигатай тэмцэх газрын дарга батална.

1.7.Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн болон Монгол Улсын Их Хурлын сонгуульд нэр дэвшигчийн ХОМ гаргавал зохих этгээдийн бүртгэл, лавлагааны маягтыг Авлигатай тэмцэх газрын дарга, Сонгуулийн ерөнхий хорооны дарга хамтран батална.

1.8.Авлигатай тэмцэх газар Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн болон Монгол Улсын Их Хурлын сонгуульд нэр дэвшигчийн ХОМ-ийг бүртгэж, хүлээн авсан тухай лавлагаа (тодорхойлолт)-г холбогдох хуульд заасны дагуу Сонгуулийн ерөнхий хороонд хүргүүлнэ.

Хоёр.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбар гаргах харьяалал

2.1.Мэдүүлэг гаргагч дараах байгууллага, албан тушаалтанд мэдүүлгээ гаргаж бүртгүүлнэ:

2.1.1.Төрийн өндөр, түүнтэй зэрэг зиндаа адилтгах албан тушаалтан, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн болон Монгол Улсын Их Хурлын сонгуульд нэр дэвшигч Авлигатай тэмцэх газарт;

2.1.2.Монгол Улсын Их Хурал, Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, Засгийн газраас томилогддог зөвлөл, хорооны орон тооны гишүүн болон Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зөвлөх, Улсын Их Хурлын даргын зөвлөх, Ерөнхий сайдын зөвлөх тухайн байгууллагын Ажлын албанд;

2.1.3.Энэхүү журмын 2.1.1, 2.1.2-т зааснаас бусад Улсын Их Хурлаас томилдог албан тушаалтан Улсын Их Хурлын Тамгын газарт, Ерөнхийлөгчийн томилдог албан тушаалтан Ерөнхийлөгчийн Тамгын газарт, Засгийн газраас томилдог албан тушаалтан Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт;

2.1.4.Бүх шатны шүүхийн шүүгч Шүүхийн ерөнхий зөвлөлд;

2.1.5.Авлигатай тэмцэх газрын удирдах болон гүйцэтгэх албан тушаалтан Улсын Их Хурлын Хууль зүйн байнгын хороонд;

2.1.6.Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын төлөөлөгч, Ажлын албаны ажилтан, бүх шатны Засаг дарга, Засаг даргын орлогч тухайн шатны иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Ажлын албанд;

2.1.7.Бүх шатны Засаг даргаас томилогддог албан тушаалтан тухайн шатны Засаг даргын Тамгын газарт;

2.1.8.Төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээд, төрийн өмчит үйлдвэрийн газар (аж ахуйн тооцоотой үйлдвэрийн газар, улсын төсөвт үйлдвэрийн газар)-ын удирдах болон эрх бүхий албан тушаалтан түүнийг томилох албан тушаалтанд;

2.1.9.Орон нутгийн өмчит болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээд, орон нутгийн төсөвт үйлдвэрийн газрын удирдах болон эрх бүхий албан тушаалтан нь түүнийг томилох эрх бүхий албан тушаалтанд;

2.1.10.Төрийн тодорхой чиг үүрэг, ажил үйлчилгээг холбогдох хууль, гэрээний үндсэн дээр хэрэгжүүлдэг Засгийн газрын бус байгууллага (төрийн бус байгууллага), нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдийн удирдах албан тушаалтан тухайн төсвийн ерөнхийлөн захирагчид;

2.1.11.Төрийн зорилт, чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монгол Улсаас гадаад улстай байгуулсан олон улсын гэрээ, хэлэлцээр, Засгийн газрын тусгай сангийн болон Засгийн газар хоорондын гэрээ, зээл, тусламж, төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлж байгаа хуулийн этгээдийн зохицуулагч, удирдах албан тушаалтан тухайн төсвийн захирагчид;

2.1.12.Энэхүү журмын 2.1.1-2.1.11-д зааснаас бусад албан тушаалтан түүнийг томилох эрх бүхий албан тушаалтанд.

2.2.Мэдэгдэл, тайлбарыг тухайн чиг үүргийг гүйцэтгүүлэхээр томилсон, эсхүл шийдвэрлэх эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд гаргана.

2.3.Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуульд нэр дэвшигч тухайн шатны сонгуулийн хороонд гаргана.

2.4. Нийтийн албанд томилогдохоор нэр дэвшсэн этгээдийн ХАСУМ-ийг томилох эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтнаас Авлигатай тэмцэх газарт хянуулахаар хүргүүлнэ.

Гурав.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарыг хүлээн авах, бүртгэх байгууллагын удирдлага, ЭБАТ-ын эрх, үүрэг

3.1.Байгууллагын удирдлага мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарыг хүлээн авч, бүртгэх, тайлагнах, хадгалах хүрээнд дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

3.1.1.Авлигын эсрэг хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах;

3.1.2.Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх, байгууллагын үйл ажиллагааны ил тод, нээлттэй байдлыг хангах, холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагааг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах, гүйцэтгэлийг хяналт тавих, тайлагнах;

3.1.3.Байгууллага, салбарын хэмжээнд авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх талаарх хууль тогтоомжийг сурталчлах, сургалт зохион байгуулах, нийтийн албан тушаалтны мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарыг хүлээн авч, бүртгэх, мэдэгдэл, тайлбарыг хянан шийдвэрлэх, энэ талаар арга зүйн зөвлөгөө, зөвлөмж өгөх;

3.1.4.Хүний хувийн мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах, энэ талаар тогтоосон журам, дүрмийг үйл ажиллагаандаа мөрдөх;

3.1.5.Хүний хувийн мэдээллийг бусдад задруулах, задрах эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг өөрийн эрх хэмжээний хүрээнд хэрэгжүүлэх;

3.1.6.Нийтийн албан тушаалтнаас гаргасан мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарын тайланг тогтоосон хугацаанд тайлагнах, тайлангийн үнэн зөвийг хариуцах;

3.1.7.Авлигатай тэмцэх газрын хууль ёсны шийдвэр, шаардлагыг биелүүлэх, шаардлагатай баримт, мэдээ, мэдээллийг саадгүй гаргаж өгөх;

3.1.8.ЭБАТ-ыг тогтвор суурьшилтай ажиллуулах, томилох, чөлөөлөх тухай бүрд Авлигатай тэмцэх газарт албан ёсоор мэдэгдэх;

3.1.9.Тухайн байгууллагын ЭБАТ-ыг томилж, албан тушаалынх нь цалингийн 40 хүртэл хувьтай тэнцэх хэмжээний нэмэгдэл урамшуулал олгох бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд уг асуудлыг эрхлэх орон тооны ажилтантай байж болно;

3.1.10.ЭБАТ-аас чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд аливаа хэлбэрээр хөндлөнгөөс нөлөөлөхгүй байх;

3.1.11.Холбогдох бусад.

3.2.ЭБАТ дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

3.2.1.Мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн цахим системд өөрийн эрхээр нэвтрэх, харьяа салбар, нэгжийн ЭБАТ-ын цахим системд эрхийг зохицуулах, цахим системийн нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах;

3.2.2.Хүний хувийн мэдээллийг задрах эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, аливаа хэлбэрээр задруулахгүй байх, мэдээллийн үнэн зөв, бүрэн бүтэн байдлыг алдагдуулахгүй байх;

3.2.3.Мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн цахим системд нийтийн албан тушаалтны мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбар гаргах нөхцөлийг бүрдүүлж, эрхийг үүсгэх, хяналт тавих;

3.2.4.Харьяа салбар, нэгжийн ЭБАТ-ын үйл ажиллагаанд мэргэжил, арга зүйн туслалцаа үзүүлэх, зөвлөн туслах, үйл ажиллагаанд нь хяналт тавих;

3.2.5.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбар, баталгааны маягтад холбогдох мэдээллийг хуулийн хугацаанд, бүрэн гүйцэд, үнэн зөв гаргаж өгөхийг шаардах;

3.2.6.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбар, мэдэгдэл, тайлбарын шийдвэрлэлт, байгууллагын удирдлагын зөвшөөрлөөр мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарын талаар мэдээлэл өгөх журмын дагуу мэдээлэл өгсөн тухай болон Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд заасан нийтийн албан тушаалтан бэлэг авах, давхар ажил эрхлэхтэй холбоотой бүртгэл хөтлөх, энэ тухай тайланг Авлигатай тэмцэх газарт хүргүүлэх;

3.2.7.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарын тайлан, мэдээний үнэн бодит байдлыг хариуцах;

3.2.8.Мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн цахим системд мэдүүлэг гаргагчийн шилжилт, хөдөлгөөнийг хөтлөх;

3.2.9.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбар, тайлан мэдээ, холбогдох бусад баримтыг зориулалтын байр, тавиур, шүүгээнд холбогдох журам, стандартын дагуу хадгалж, тухайн онд үүсэж хөтлөгдсөн баримтуудаар архивын нэгж үүсгэж, хуульд заасан хугацаанд архивд шилжүүлэх;

3.2.10.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарыг хүлээн авах, бүртгэх. Энэ чиглэлээр шаардлагатай мэдээ, мэдээллээр хангагдах, сургалтад хамрагдах;

3.2.11.Тухайн жилийн мэдүүлгээ шинэчлэн гаргасан хугацаанаас хойш байгууллагын бүтцийн нэгж дотроо томилогдсон, сонгогдсон мэдүүлэг гаргагчийн шилжилт, хөдөлгөөнийг Мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн цахим системд хийх;

3.2.12.ЭБАТ тайлан, мэдээг дараах тогтоосон хугацаанд зохих журмын дагуу гаргана;

3.2.12.1.ХАСХОМ-ийг шинэчлэн гаргуулах хугацаанаас өмнө мэдүүлэг гаргах албан тушаалтны нэрсийн жагсаалтыг Авлигатай тэмцэх газарт хүргүүлэх;

3.2.12.2.Салбар, нэгжийн ЭБАТ мэдүүлгийг хуульд заасан хугацаанд хүлээн авч дууссанаас хойш тайлан, мэдээг 7 хоногийн дотор дээд шатны байгууллагад хүргүүлэх;

3.2.12.3.Дээд шатны байгууллагын ЭБАТ ХАСХОМ-ийг шинэчлэн гаргуулснаас хойш 14 хоногийн дотор холбогдох хууль, журмын биелэлтийн талаарх тайланг, мэдүүлэг гаргасан этгээдийн нэрсийн хамт харьяа салбар, нэгжийн түвшинд нэгтгэн Авлигатай тэмцэх газарт хүргүүлэх.

3.3.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбар, баталгааны маягыг хүлээн авах, илгээх, бүртгэхэд төрийн албан хэрэг хөтлөлтийн хууль тогтоомж, цахим гарын үсгийн тухай хууль тогтоомжийг баримтална.

Дөрөв.Мэдүүлэг гаргах, хянах, бүртгэх

4.1.ХАСХОМ, ХАСУМ, Сонгуульд нэр дэвшигчийн ХОМ-ийг тухайн этгээд Мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн цахим системээр дамжуулан гаргаж, баталгааны маягтад гарын үсэг зурж энэ журмын 2.1, 2.3 дахь хэсэгт заасан байгууллага, ЭБАТ-д хүлээлгэн өгч бүртгүүлнэ.

4.2.ХАСХОМ, Сонгуульд нэр дэвшигчийн ХОМ-ийг өмнөх оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар, ХАСУМ-ийг тухайн мэдүүлгийг гаргах үеийн нөхцөл байдлаар, хөрөнгө, орлого нь 1 (нэг) сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг хоёр зуун тавь (250) дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх буюу түүнээс дээш хэмжээгээр өөрчлөгдсөн бол өөрчлөлт орсон үеийн байдлаар тус тус мэдүүлнэ.

4.3.ХАСУМ гаргах, хянах.

4.3.1.Мэдүүлэг гаргах нийтийн албан тушаалд томилогдохоор нэр дэвшсэн этгээд (шинээр болон туршилтын хугацаанд, сэлгэн, шилжин, хавсран, хослон, түр орлон гүйцэтгэх тухай бүр) нь ийнхүү нэр дэвших бүрд ХАСУМ гаргана;

4.3.2.Аж ахуйн нэгж, байгууллагын харьяалал, хуулийн этгээдийн хэлбэр, бүтэц, зохион байгуулалт өөрчлөгдсөн боловч эрхлэх асуудлын чиг үүрэг, албан тушаалын тодорхойлолтод өөрчлөлт ороогүй, Хөдөлмөрийн тухай хуульд зааснаар ажлын байрыг хэвээр хадгалж байсан, шүүхийн шийдвэрээр урьд эрхэлж байсан ажил, албан тушаалд эгүүлэн тогтоосон бол ХАСУМ гаргахгүй;

4.3.3.Томилох эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтан ХАСУМ-ийг хүлээн авч зохих журмын дагуу албан бичгийн хамт Авлигатай тэмцэх газарт хүргүүлнэ;

4.3.4.Авлигатай тэмцэх газар ХАСУМ-ийг хүлээн авснаас хойш ажлын 10 өдөрт багтаан нэр дэвшигч тухайн албан тушаалыг эрхлэхэд ашиг сонирхлын зөрчил үүсэх эсэхийг мэдүүлгийн мэдээлэл, албан тушаалын тодорхойлолт, төрийн мэдээллийн нэгдсэн санд дахь мэдээлэлд үндэслэн хянах ба зайлшгүй шаардлагатай гэж үзвэл нэмэлт баримтыг нэр дэвшигч болон томилох эрх бүхий байгууллагаас гаргуулан хянаж, албан бичгээр хариу мэдэгдэнэ.

4.4.ХАСХОМ гаргах, бүртгэх

4.4.1.Мэдүүлэг гаргагч ХАСХОМ-ийг тухайн албан тушаалд томилогдсон буюу сонгогдсон өдрөөс хойш 30 (гуч) хоногийн дотор шинээр, цаашид албан тушаалыг эрхэлж байгаа хугацаандаа жил бүрийн 02 дугаар сарын 15-ны дотор шинэчлэн гаргана;

4.4.2.Энэ журмын 4.4.1-д заасан хугацаанд мэдүүлэг гаргасны дараа хөрөнгө, орлого нь 1 (нэг) сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг хоёр зуун тавь (250) дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх буюу түүнээс дээш хэмжээгээр өөрчлөгдсөн бол энэ тухай ийнхүү өөрчлөлт орсон өдрөөс хойш 30 (гуч) хоногийн дотор гаргана;

4.4.3.Тухайн жилийн мэдүүлгээ шинэчлэн гаргасан хугацаанаас хойш мэдүүлгээ гаргасан байгууллагын бүтцийн нэгж дотроо албан тушаалд томилогдсон бол ХАСХОМ-ийг 30 хоногийн дахин гаргахгүй байж болно;

4.4.4.ХАСХОМ-ийг энэ журмын 2.1 заасан байгууллагад бүртгэнэ.

4.5.Сонгуульд нэр дэвшигч ХОМ гаргах, бүртгэх.

4.5.1.Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн болон Монгол Улсын Их Хурлын сонгуульд нэр дэвшигч Авлигатай тэмцэх газарт, бүх шатны иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуульд нэр дэвшигч тухайн аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн сонгуулийн хороонд сонгуулийн хуульд заасан хугацаанд тус тус хөрөнгө, орлогын мэдүүлгээ гаргана;

4.5.2.Авлигатай тэмцэх газар Сонгуулийн ерөнхий хорооноос ирүүлсэн Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн болон Монгол Улсын Их Хурлын сонгуульд нэр дэвшсэн, мэдүүлэг гаргавал зохих этгээдийн нэрсийн жагсаалтад үндэслэн мэдүүлэг гаргах эрхийг тус газрын Мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн цахим системд үүсгэж, бүртгэнэ;

4.5.3.Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуульд нэр дэвшигч ХОМ-ээ тухайн шатны сонгуулийн хороонд бүртгүүлнэ.

Тав.Мэдэгдэл, тайлбар гаргах, шийдвэрлэх

5.1.Нийтийн албан тушаалтан тухайн албан үүргийг гүйцэтгэхэд ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн, үүсэж болзошгүй нөхцөлд албан үүрэг гүйцэтгэхээс татгалзаж мэдэгдэл, ашиг сонирхлын зөрчилтэй гэж ойлгогдохуйц нөхцөл байдалд энэ тухай тайлбарыг Мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн цахим системээр дамжуулан гаргаж, баталгаажуулна.

5.2.Мэдэгдэл, тайлбарыг томилох эрх бүхий албан тушаалтан тухайн албан үүргийг өөр албан тушаалтнаар гүйцэтгүүлэх эсэх шийдвэрийг даруй гаргаж, баталгаажуулах ба шийдвэрийг нийтийн албан тушаалтанд мэдэгдэж, маягтыг ЭБАТ-д хүлээлгэн өгч, цахим системд бүртгүүлнэ.

5.3.Нийтийн албан тушаалтан Монгол Улсын иргэдэд үнэ төлбөргүйгээр олгосон хувьцаат компанийн нийт хувьцааны 5 хүртэл хувийг эзэмшдэг бол ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэж үзнэ.

Зургаа.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарыг олон нийтэд мэдээлэх, хадгалах

6.1.ХОМ-ийн хураангуйг жил бүрийн 2 дугаар улиралд багтаан, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгууль, Монгол Улсын Их Хурлын сонгуульд нэр дэвшигчийн ХОМ-ийн хураангуйг холбогдох хуульд заасан хугацаанд Авлигатай тэмцэх газраас хөтлөх Мэдүүлгийн ил тод байдлын цахим систем (<http://хасхон.iaас.mn/>)-д нээлттэй байршуулна.

6.2.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарын талаар иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага, албан тушаалтанд мэдээлэл авч болох бөгөөд мэдээлэл өгөхтэй холбоотой харилцааг тусгай журмаар зохицуулна.

Долоо.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбар, баталгааны маягтыг хадгалах

7.1.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбар, баталгааны маягт, тэдгээртэй холбоотой бүртгэл, тайлан мэдээг энэхүү журмын 2.1, 2.2-т зааснаар хүлээн авч, бүртгэсэн байгууллага хадгална.

7.2.Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбар болон бусад баримтыг холбогдох журам, стандартын дагуу хадгаламжийн нэгж үүсгэн байгууллагын архивд шилжүүлнэ.

Найм.Хариуцлага

8.1.Энэхүү журмыг зөрчсөн албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---оОо---